

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, dnia 25 kwietnia 2025 r.

PS-II.431.24.2024.3.5

Pan
Andrzej Nowakowski
Dyrektor Domu Pomocy Społecznej
w Skubarczewie
Skubarczewo 4
64-436 Orchowo

ZALECENIA POKONTROLNE

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań,
tel. 618 54 1825, fax 618 54 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl
www.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹, nazywanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, w dniach 26-27 listopada 2024 r., 9, 11 i 16 grudnia 2024 r. oraz 15 stycznia 2025 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej w Skubarczewie, z siedzibą pod adresem: Skubarczewo 4, 64-436 Orchowo

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działań wcześniejszych, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli z 9 kwietnia 2025 r., który podpisany został przez Pana 15 kwietnia 2025 r., bez zastrzeżeń.

Jednostka zapewnia mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Dom Pomocy Społecznej w Skubarczewie zapewnia mieszkańcom dostęp do psychologa i psychiatry, wyżywienie, w tym posiłki dietetyczne.

W wyniku kontroli jednostkę kontrolowaną oceniono pozytywnie, z nieprawidłowościami i uchybieniami opisanymi poniżej.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości:

1. Przedstawione dokumenty zawierały błędy formalne: przedłożono nieaktualny Regulamin organizacyjny, co nie jest zgodne z § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, niektóre z zapisów w „Regulaminie dla mieszkańców DPS w Skubarczewie” nie są zgodne z obecnie obowiązującymi przepisami prawa, podobnie, jak treść części procedur i innych dokumentów prowadzonych w Domu, w które nie są także zgodne ze stanem faktycznym. Opisana sytuacja nie jest zgodna także z art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
2. Zakresy czynności pracowników i inne dokumenty sankcjonujące pracę Domu zawierają nieaktualne nazewnictwo stanowisk, działów i zespołów. Opisana sytuacja nie jest zgodna m.in. z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm. i załącznika do ww. rozporządzenia). Ponadto, zatrudnianie pracowników mających kwalifikacje w zawodzie opiekuna medycznego, na dotychczasowym stanowisku pracy tj. opiekuna i aneksowanie umów o pracę o wykonywanie obowiązków przypisanych do zawodu opiekuna medycznego.
3. Osoba zatrudniona jako terapeuta zajęciowy nie posiada kwalifikacji do zatrudnienia na tym stanowisku (II. tabela D pkt IV. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (...), stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 15 - Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm. i załącznika do ww. rozporządzenia).

¹ Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.

4. Wskaźnik zatrudnienia pracowników wchodzących w skład Zespołu Terapeutyczno – Opiekuńczego, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, jest mniejszy niż 0,5 na jednego mieszkańca, co nie jest zgodne z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
5. W Domu nie jest spełniony wskaźnik w zakresie zatrudnienia liczby pracowników socjalnych. Opisana sytuacja nie jest zgodna z §6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
6. Budynek i jego otoczenie mają bariery architektoniczne (schody, progi różnej wielkości, różnice poziomów w piwnicy, brak poręczy przy zejściu na teren rekreacyjny, brak zabezpieczenia przy wejściu na schody na zewnątrz budynku). Opisana sytuacja nie jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
7. Nie wszystkie pokoje mieszkalne wyposażono w sprawny system przyzywowo-alarmowy, a pomieszczenia ogólnodostępne nie są w ogóle wyposażone w omawiany system. Opisana sytuacja nie jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
8. Dom nie dysponuje pomieszczeniem pomocniczym do prania i suszenia, a miejsce do prania i suszenia dla mieszkańców zorganizowano w jednej z łazienek ogólnodostępnych. Opisana sytuacja nie jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. g rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej i art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
9. Dom nie dysponuje odrębnym pomieszczeniem do palenia, mimo, że w Domu przebywają osoby palące, co nie jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
10. Dom nie dysponuje pokojem jednoosobowym, co nie jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a, § 6 ust. 1 pkt 3 lit. a, §6 ust. 1, pkt 3a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
11. Dom nie dysponuje pomieszczeniem do izolacji, co nie jest zgodne z art. 18 e, w związku z art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r., poz. 917) oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
13. 19 pokoi mieszkalnych, (na 20 pomieszczeń mieszkalnych) nie jest wyposażonych w szafki nocne dla każdego z mieszkańców, co nie jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
15. Na jedną toaletę w Domu przypada 5 osób, co nie jest zgodne z § 6 ust 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
16. Brak możliwości ustalenia faktycznej powierzchni pokoju mieszkalnego nr 28 - co nie jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
17. W jednym pokoju mieszkalnym był nieprzyjemny zapach, natomiast bardzo intensywny i nieprzyjemny zapach dymu tytoniowego oprócz miejsca do palenia, unosił się na korytarzu obok windy, zaduch i zapach dymu papierosowego był także na korytarzach w Domu, co nie jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
18. Niektóre pokoje mieszkalne, ściany na korytarzu i drzwi od pomieszczeń wokół i do windy oraz w części gospodarczej Domu (w piwnicy) wymagały poprawy czystości, w tym malowania oraz poprawy technicznej (dziura w podłodze - pęknięcie wykładziny, brak fug przy kafłach na korytarzu, ślady rdzy na uchwytach, brak kafli w toalecie, wystające gniazda do przyłączenia „przywoływaczy” systemu przyzywowo-alarmowego, odstająca przy schodach odklejona deska/osłona), co nie jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

19. Prowadzone w Domu zapisy dotyczące wymiany pościeli i ręczników nie pozwalają na ustalenie kiedy i który z mieszkańców miał wymienione ww. artykuły zwłaszcza w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, a pościelenie nie zawsze były wymieniane co 14 dni, co nie jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 8 b-c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

20. Obowiązujące w Domu druki wykorzystywane po zgonie mieszkańca, nie są wypełniane w całości, a członkowie rodzin składają parafy zamiast czytelnych podpisów; ponadto przedmioty pozostałe po zmarłych mieszkańcach wydaje się osobom znanym w Domu, jednak nie posiadającym potwierdzenia dokumentu o nabyciu spadku, co nie jest zgodne z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, przepisami kodeksu cywilnego oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

21. Po śmierci mieszkańca uiszczą się z pozostałych w Domu środków finansowych mieszkańca opłaty za leki i inne zaległości, co nie jest zgodne z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, przepisami kodeksu cywilnego oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

22. W poddanych analizie indywidualnych planach wsparcia zastrzeżenia budziło pozostawienie niezapisanych miejsc. W przypadku osób leżących i/lub mało aktywnych wpisano jedynie np. bierne ćwiczenia rehabilitacyjne, nie zaplanowano innych aktywizujących form terapii, co nie wyczerpuje w pełni zapisów § 2 ust. 1 i 3 rozporządzenia.

23. W przekazanych jadłospisach nie uwzględniono podwieczorku, którego nie wpisano również do Planu dnia mieszkańców, co nie wyczerpuje w pełni zapisów (§ 6 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej).

24. Nieprzestrzeganie art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, m.in. poprzez:

- zorganizowanie miejsca do palenia w ciągu komunikacyjnym, w wiatrołapie za drzwiami prowadzącymi do windy oraz na balkonach – na jeden balkon wchodzi się z pokoju mieszkalnego nr 12, a na drugi balkon wychodzi okno pokoju mieszkalnego nr 13, co naraża na kontakt z dymem tytoniowym osoby niepalące, oraz narusza mir domowy osób zamieszkujących pokój nr 12 i naraża na kontakt z dymem papierosowym mieszkańców pokoju nr 13;
- zamontowanie w pomieszczeniach sanitarnych pisuarów, które nie są osłonięte - sytuacja ta, nie zapewnia mieszkańcom intymności korzystania z nich;
- wypraszanie ze wspólnego pokoju mieszkalnego współlokatorów w przypadku trudnego zachowania jednego z mieszkańców, co narusza mir domowy oraz ich prawo do pobytu w swoim pokoju mieszkalnym;
- podawanie w jednym miejscu dużej liczby wiadomości, wydrukowanych standardowo, małą czcionką, co może utrudniać mieszkańcom zrozumienie przedstawionych informacji i ich odczytanie;
- podawanie w jadłospisach posiłków w odwrotnej kolejności, niż są podawane, co może utrudniać zrozumienie informacji przez mieszkańców.

Uchybienia stwierdzone podczas kontroli:

- opinie psychologiczne, które stanowią opis mieszkańca, nie zawierają wskazówek do pracy z mieszkańcem, co pomogłoby wesprzeć działania terapeutyczne,
- odwiedziny mieszkańców odbywają się w pokoju dziennego pobytu (świetlicy), co nie sprzyja zapewnieniu warunków odpowiednich do tego celu – odosobnienie, rodzinna atmosfera oraz wystawienie na ekspozycję pracowników i innych mieszkańców, także tych, których nikt nie odwiedza,

- pracownik socjalny świadczy usługi w jednym pomieszczeniu z innymi dwoma pracownikami oraz ze stażystą, która była obecna podczas kontroli, co może powodować dyskomfort podczas rozmowy która biorąc pod uwagę specyfikę pracy socjalnej zawierać może intymne informacje oraz dane określane jako wrażliwe;
- drzwi do pokoi mieszkalnych nie były oznaczone numerami, co może utrudniać ich identyfikację.

Biorąc powyższe pod uwagę wnoszę o wykonanie następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Przeredagować dokumenty organizacyjne tak, by były zgodne z obowiązującym stanem prawnym i faktycznymi działaniami Domu, co będzie zgodne z § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
2. Dostosować zakresy czynności pracowników i innych dokumentów sankcjonujących pracę Domu tak, by zawierały aktualne nazewnictwo stanowisk, działów i zespołów, co będzie zgodne m.in. z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm. i załącznika do ww. rozporządzenia) oraz rozważenie możliwości zatrudnienia pracowników mających kwalifikacje w zawodzie opiekuna medycznego na stanowisku zgodnym z posiadanym wykształceniem.
3. Zmienić stanowisko zatrudnienia osobie, aktualnie pracującej na stanowisku terapeuty zajęciowego do posiadanych kwalifikacji (np. na stanowisku terapeuty) lub powierzyć stanowisko terapeuty zajęciowego lub instruktora terapii zajęciowej osobie spełniającej wymogi kwalifikacyjne do zatrudnienia na omawianym stanowisku, co będzie zgodne z II. tabela D pkt IV. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (...), stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 15 - Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm. i załącznika do ww. rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.
4. Dostosować wskaźnik zatrudnienia pracowników wchodzących w skład Zespołu Terapeutyczno – Opiekuńczego, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, tak, by nie był mniejszy niż 0,5 na jednego mieszkańca, co będzie zgodne z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
5. Dostosować wskaźnik w zakresie zatrudnienia liczby pracowników socjalnych, tak by był zgodny z §6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, zwłaszcza wobec wykonywania przez jednego pracownika socjalnego dodatkowych obowiązków, co zmniejsza jeszcze wymiar świadczenia pracy socjalnej w Domu.
6. Dostosować budynek Domu i jego otoczenie tak, by istniejące bariery architektoniczne zostały zniwelowane, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
7. Wyposażyć wszystkie pokoje mieszkalne w sprawny system przyzywowo-alarmowy oraz doposażyć w omawiany system pomieszczenia ogólnodostępne, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
8. Wydzielić odrębne pomieszczenie do prania i suszenia, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. g rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

9. Wydzielić odrębne pomieszczenie do palenia, ponieważ w Domu przebywają osoby palące, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
10. Wydzielić pokój jednoosobowy, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a, § 6 ust. 1 pkt 3 lit. a, § 6 ust. 1, pkt 3a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
11. Wydzielić pomieszczenie do izolacji, co będzie zgodne z art. 18 e, w związku z art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r., poz. 917) oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
12. Wyposażić pokoje mieszkalne w szafki nocne dla każdego mieszkańca, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 3 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, przy uwzględnieniu możliwości decydowania dyrektora domu, w uzasadnionych przypadkach o konieczności odstąpienia od norm wskazanych w pkt 3 lit. c.
13. Spowodować, by wskaźnik osób przypadających na jedną toaletę w Domu był nie wyższy niż 4 osoby, co będzie zgodne z § 6 ust 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
14. Ustalić faktyczną powierzchnię pokoju mieszkalnego nr 28, co pozwoli na weryfikację zgodności z § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
15. Podjąć działania mające na celu zniwelowanie nieprzyjemnego zapachu w jednym pokoju mieszkalnym oraz spowodować zniwelowanie bardzo intensywnego i nieprzyjemnego zapachu dymu tytoniowego na korytarzach Domu, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
16. Usunąć zabrudzenia ścian oraz spowodować poprawę niedomogów technicznych wskazanych w protokole, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
17. Prowadzić w Domu zapisy dotyczące wymiany pościeli i ręczników tak, by pozwalały na ustalenie kiedy i który z mieszkańców miał wymienione ww. artykuły zwłaszcza w przypadku zaistnienia takiej potrzeby oraz wymianę pościeli co 14 dni, co będzie zgodne z § 6 ust. 1 pkt 8 b-c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
18. Wypełniać druki wykorzystywane po zgonie mieszkańca w całości, spowodować składanie czytelnych podpisów; przedmioty pozostałe po zmarłych mieszkańcach wydawać zgodnie z przepisami prawa, co będzie zgodne z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, przepisami kodeksu cywilnego oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
19. Nie uiszczać ze środków finansowych pozostałych po zmarłych mieszkańcach opłat za leki i inne zaległości, a ewentualne zaległości finansowe egzekwować od spadkobierców, co będzie zgodne z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, przepisami kodeksu cywilnego oraz art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
20. Wypełniać w całości IPW, a w przypadku osób leżących i/lub mało aktywnych, planować inne aktywizujące formy terapii, poza biernymi ćwiczeniami rehabilitacyjnymi, co będzie w pełni wyczerpywać zapisy § 2 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
21. Uwzględniać w jadłospisach wszystkie podawane mieszkańcom posiłki i wpisać je do Planu dnia mieszkańców, co będzie w pełni wyczerpywać zapisy § 6 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej).
22. Przestrzegać art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, m.in. poprzez:

- zorganizowanie miejsca do palenia w odrębnym pomieszczeniu, tak by osoby niepalące nie były narażone na kontakt z dymem tytoniowym oraz spowodowanie zaprzestania palenia na balkonach, co nie będzie zakłócało miru domowego oraz spowoduje brak narażenia na kontakt z dymem papierosowym mieszkańców niepalących;
- zamontowanie w pomieszczeniach sanitarnych pisuarów w sposób, który zapewni możliwość zachowania mieszkańcom intymności przy korzystaniu z nich lub ich usunięcie;
- zapewnienie możliwości korzystania z pokoju mieszkalnego przez współmieszkańców osoby przejawiającej trudne zachowania, poprzez wydzielenie pomieszczenia, które zapewni mieszkańcom z problemem bezpieczeństwo, a innym mieszkańcom nie zaburzy miru domowego;
- podawanie niezbędnych informacji czytelną powiększoną czcionką, co ułatwi mieszkańcom ich zrozumienie i odczytanie;
- podawanie w jadłospisach posiłków w kolejności ich podawana, co ułatwić zrozumienie informacji przez mieszkańców.

Ponadto rekomenduję:

- w opiniach psychologicznych zawierać wskazówki do pracy z mieszkańcem, co pomogłoby wesprzeć działania terapeutyczne,
- rozpowszechnić informacje o możliwości odwiedzin mieszkańców w miejscach innych, niż pokój dziennego pobytu (świetlica), tak by warunki do odwiedzin były korzystniejsze – tj. spowodowały odosobnienie, rodzinną atmosferę oraz niewystawienie na ekspozycję pracowników i innych mieszkańców, także tych, których nikt nie odwiedza,
- rozważyć możliwość zapewnienia świadczenia pracy socjalnej przez pracownika socjalnego w odrębnym pomieszczeniu tak, by warunki rozmowy były bardziej komfortowe,
- oznaczenie drzwi do pokoi mieszkalnych numerami, tak by ułatwić ich identyfikację.

Informacje końcowe

Na podstawie art. 128 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, oczekuję przedstawienia, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, pisemnych informacji o sposobie ich realizacji.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, przysługuje Panu prawo zgłoszenia zastrzeżeń.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń, zgodnie z art. 128 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, w terminie 30 dni, jesteście Państwo zobowiązani do powiadomienia o realizacji zaleceń, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Jednocześnie przypominam, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12.000 zł.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej